

VIEREN

KENNISMAKEN MET GELOVEN

Protestantse
Kerk

Stef Bos
terug naar
zijn wortels

Aparte
christelijke
woorden
uitgelegd

'Er is zo veel
om voor te
danken'

Vieren is een magazine van de Protestantse Kerk in Nederland
© 2022

Teksten: Marusja Aangeenbrug, Janet van Dijk, Baart Koster, Jelske de Kuiper, Xander de Rooij, Auke Schouwstra, Reinier Sonneveld, Tineke van der Stok, Maurits van Stuijvenberg, Martijn Vellekoop

Fotografie: Nienke van Denderen, Gerritjan Huinink, Lars König, Laurens Oosterbroek, Jaap Schuurman, Niek Stam, Sjaak Verboom, Leonard Walpot

Vormgeving: Tineke Werkt

De interviews (behalve die met de experts in de video's) zijn eerder verschenen in het blad *Petrus*, het magazine over geloof, hoop en liefde in de Protestantse Kerk.

Opmerkingen of vragen: contact@cursusvieren.nl

Meer informatie: www.cursusvieren.nl

ER IS VEEL TE VIEREN!

Hoe vind je verdieping en rust in drukke tijden? Hoe leef je echt ten volle? Hoe verbind je je met heel verschillende mensen? Over dat soort grote vragen gaat de cursus *Vieren*. Dit magazine hoort bij die cursus.

Vieren is kennismaken met het christelijke geloof, samen met anderen die ook nieuwsgierig zijn en meer willen weten en beleven. Dat gaat heel open. Je 'moet' niks. Jouw bijdrage aan de gesprekken doet er evenzeer toe als die van de anderen.

Vieren begint bij de christelijke feestdagen. Veel christenen ervaren die momenten als de hoogtepunten van hun geloof. Je kent vast Kerst en Pasen, maar er zijn er veel meer. Tijdens *Vieren* kun je de zeven belangrijkste onderzoeken en iets proeven van de eeuwenoude levenswijsheid in deze feesten.

Dit magazine helpt je om een beeld te vormen van *Vieren*. Je vindt er interviews met mensen die elk hun eigen weg in het geloof zoeken. En bij elk feest is er een introductie, soms met teksten die je nodig hebt tijdens de ontmoetingen van *Vieren*. Het is daarom handig dit magazine te bewaren en dan mee te nemen.

Een feest laat iets zien van waar het werkelijk om gaat in het leven. Veel dagen ben je snel vergeten, maar van de feesten blijft vaak iets hangen. We wensen je een gezellige tijd met elkaar en een onvergetelijke kennismaking toe!

DIT ZIJN DE

ADVENT

KERST

VEERTIGDAGENTIJD

GOEDE VRIJDAG

Hopen

Omarmen

Verdiepen

Lijden

Toeleven naar Kerst, de 'verjaardag' van Jezus

Vieren dat Jezus is geboren

Periode van vasten en focus vinden

Stilstaan bij Jezus' kruisiging

Eind november / begin december

25 december

40 dagen tot Pasen

Vrijdag direct voor Pasen

Pagina

Pagina

Pagina

Pagina

8

12

18

22

Positieve psychologie van hopen

PAG 9

Martha Kastelein pakte Kerst anders aan

PAG 14

Tijd en ruimte hebben voor wat je echt belangrijk vindt

PAG 19

Luister naar Yahweh van U2

PAG 24

Stef Bos: "Als je, in het wezenlijke contact van mens tot mens, iets voor een ander kunt betekenen, dan is er een begin. Dat is wie Christus is voor mij."

PAG 25

FEESTEN

PASEN

Herstellen

Vieren van Jezus' opstanding uit de dood

Tussen eind maart en eind april

Pagina
28

Pasen, Passie en Pesach uitgelegd
PAG 29

HEMELVAART

Vertrouwen

Vieren van Jezus' vertrek naar de hemel

Ergens in mei

Pagina
32

Op eigen benen gaan staan
PAG 33

PINKSTEREN

Verbinden

Vieren dat de Heilige Geest zich verspreidt onder mensen

Eind mei tot begin juni

Pagina
40

Verbinding voor iedereen
PAG 41

APARTE
CHRISTELIJKE
WOORDEN
UITGELEGD

Pagina

46

▶ Maak kennis met de deskundigen uit de video's:

Jeannet van Doorn PAG 17

Pieter Both PAG 27

Willemijn van Dijk PAG 36

Peter van der Beek PAG 44

Wat kan ik verwachten van een bijeenkomst van *Vieren*?

Dat kan enorm variëren, en dat is de kracht van *Vieren*. Je kunt denken aan: in een kerk samen de viering van een feestdag meemaken, of bij iemand thuis met de groep luisteren naar een lied en dat bespreken, of een Bijbelverhaal lezen waarbij iedereen een ander 'personage' leest, of een korte video kijken of misschien wel samen iets warmts uitdelen in de winkelstraat. Je merkt het al: het is vooral samen, dus met een groepje van mensen die ook nieuwsgierig zijn naar het christelijk geloof. De gespreksleider kan je meer vertellen.

Hoe is *Vieren* opgebouwd?

Bij *Vieren* kunnen er zeven christelijke feesten aan bod komen: Advent, Kerst, de Veertigdagentijd, Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren. Bij elk feest zijn er vervolgens zeven onderdelen die je kunt doen, van het doorpraten over een korte video tot het maken van een 'streepgedicht'. In de praktijk zul je nooit alle onderdelen doen: je doet de paar onderdelen die het beste passen bij jullie groep.

Veelgestelde vragen over *Vieren*

Is *Vieren* bedoeld om mij te overtuigen en te bekeren?

Nee, met *Vieren* kun je vrijer je eigen keuzes maken. Veel mensen kennen het christelijk geloof niet echt en hebben weinig ervan zelf meegemaakt. Met *Vieren* geef je jezelf de kans serieus te onderzoeken wat het betekent om te geloven en hoe jij daar zelf in staat. Het is een beetje als je teen in het water steken: je kunt allerlei meningen horen over de temperatuur van het zwembad, maar pas als je het zelf voelt, kun je bepalen of je wilt zwemmen.

Mag ik ook meedoen als ik bijvoorbeeld atheïst of Boeddhist ben?

Natuurlijk! *Vieren* is kennismaken met het christelijke geloof, aan de hand van de christelijke feestdagen. In de gesprekken hierover ben je volledig vrij en is elke inbreng gelijkwaardig.

Moet ik betalen om met *Vieren* mee te doen?

De gespreksleiders van *Vieren* zijn enthousiast over het christelijke geloof en dat willen ze graag delen. De cursus kost dus niets. Wel dragen de meeste deelnemers hier en daar praktisch iets bij, bijvoorbeeld door een keer voor jullie te koken of door iets eenvoudigs te regelen voor een oefening. Als jullie samen eten, kan het zijn dat je bijvoorbeeld afspreekt onderling de kosten te delen of een vrijwillige bijdrage te leveren.

Mag ik halverwege stoppen?

Nee, je zit nu voor de rest van je leven vast in een sekte en je zult je familie nooit meer zien! (Oké, serieus: uiteraard kun je elk moment stoppen, je bent vrij, en het is natuurlijk fijn als je dan even uitlegt waarom.)

Waarom gaat *Vieren* uit van de christelijke feestdagen?

De eerste generaties van christenen begonnen spontaan feesten te organiseren rondom het belangrijkste van hun geloof. Tweeduizend jaar later vierden gelovigen die nog steeds, inmiddels in alle landen over de hele wereld. Het zijn blijkbaar feesten die in elke cultuur mensen raken. Daarom zet *Vieren* die feesten centraal: voor als je wilt kennismaken met het christelijke geloof en dat ook wilt ervaren.

Spreken de experts in de video's namens de hele kerk?

Bij *Vieren* horen video's waarin vier experts aan het woord komen. Binnen het christendom zijn er diverse stromingen met verschillende opvattingen en uitingsvormen. De experts in de video's vertegenwoordigen enkele, maar niet alle stromingen. Vanuit hun eigen achtergrond vertellen zij vooral wat elk feest voor hen persoonlijk betekent. Praat erover, denk mee en ontdek zo verder hoe je er zelf in staat!

ER ZIJN WERELDWIJD 2,4 MILJARD CHRISTENEN,
ONGEVEER **33 PROCENT VAN ALLE MENSEN**,
DUS 1 OP DE 3 WERELDBURGERS. **De Bijbel bevat 66 boeken:**
39 in het oudste, eerste deel, plus 27 in het nieuwere, tweede deel.

ER STAAN BIJNA **1 MILJOEN**
WOORDEN IN DE BIJBEL, IN DE
OUDSTE NEDERLANDSE VERTALING OM PRECIJS TE ZIJN 917.261.

**Het is vreemd genoeg onbekend hoeveel kerken er zijn in
Nederland, maar schattingen komen uit op ruim 3.000.**

DE COMPLETE BIJBEL IS IN **704 TALEN** VERTAALD,
HET NIEUWE TESTAMENT IN 1.551 TALEN EN DAAR
KOMEN JAARLIJKS ENIGE TIENTALLEN DIALECTEN BIJ.

Er zijn waarschijnlijk al sinds de tweede eeuw christenen in Nederland:

**handelaars en reizigers
uit het Romeinse rijk.** In de zesde eeuw

staat de eerste kapel in Utrecht.

CIRCA 49 PROCENT VAN DE
NEDERLANDERS IS RELIGIEUS, ONGEVEER DE HELFT DUS. BIJNA **40%**
VAN DE NEDERLANDERS IS CHRISTEN.

**VAN DE NEDERLANDSE
VOLWASSENEN BEZOEKT 9 PROCENT
WEKELIJKS EEN KERKDIENT EN
11 PROCENT ONGEVEER MAANDELIJKS.**

ER ZIJN WERELDWIJD BIJNA 4 MILJARD VERKOCHTE
BIJBELS BEKEND, MAAR OMDAT VEEL BIJBELS

GRATIS

WORDEN WEGGEGEVEN,
IS HET AANTAL BESTAANDE EXEMPLAREN
WAARSCHIJNLIJK 6 TOT 10 MILJARD.

ADVENT
= HOPEN

WAARVOOR KOM JE
EIGENLIJK UIT JE BED?
WAT GEEFT JE KRACHT
OM DOOR TE GAAN ALS
HET TEGENZIT? KUN JE
VERWACHTEN DAT HET
LEVEN WERKELIJK BETER
WORDT? DAAROVER GAAT
HET CHRISTELIJKE FEEST
ADVENT.

INTERVIEW

Een warme advent in Dinxperlo

De oprit van Bennie en Willemien Bruggink staat vol elektrische fietsen. Binnen wacht koffie met zelfgebakken speculaascake. Het stel uit Dinxperlo organiseert al jaren een 'levende adventskalender'. En aan de volle huiskamer te zien gaat dat goed.

Een kerkelijk medewerker die oorspronkelijk uit Duitsland komt, kwam met het idee.

Bennie: "Daar wordt dit vaker georganiseerd.

De opzet is simpel: in de weken voor Kerst gaan allerlei mensen bij elkaar thuis op bezoek." Elke dag is er een adres beschikbaar waar de koffie klaarstaat.

Inmiddels is het bijna een traditie, merkt Willemien. "Mensen vragen eind van de zomer al of de kalender weer komt. Eerst doen we een oproep in het kerkblad, dan in het lokale krantje. Vervolgens stromen de adressen binnen: van mensen die wel en niet bij de kerk betrokken zijn. Iedereen kan aanhaken."

De levende adventskalender is geliefd.

"Er is een sfeer van vertrouwdheid omdat je mensen thuis bezoekt", zegt een van de bezoekers in de huiskamer. "Dan is het een kleine

stap om zelf ook mensen uit te nodigen." Bennie, lachend: "Ze zijn toch wel gezellig, die protestanten, wordt hier dan gezegd."

Willemien: "In deze donkere tijd is het vaak geen wandel- of fietsweer voor mensen die wat ouder zijn. Juist dan kun je je eenzaam voelen. Dan is dit samenzijn heel gewenst." Zelf gaan ze ook bij andere deelnemers langs. Bennie: "We hebben dit jaar een nieuw gezin, van twee mensen die nieuw in Nederland zijn. Ze willen graag Nederlands leren en mensen leren kennen. Geweldig toch?"

'DIT
SAMENZIJN
IS HEEL
GEWENST'

ADVENT

INTERVIEW

'Hier kan ik op mijn eigen manier geloven'

"Als ik erop terugkijk, is het best een lange zoektocht geweest," vertelt Jochem Slijkhuis (33). "Ik ben van huis uit niet gelovig, maar op de basisschool en bij familie kreeg ik een kleine basis mee. De diepgang is gekomen na de geboorte van onze eerste dochter. Wat een wonder is het wanneer je zo'n kindje mag vasthouden! In de jaren erna ben ik veel met zingeving bezig gegaan. Waarom zijn wij hier op aarde? Welke waarden zijn belangrijk voor mij? En wat wil ik mijn kinderen meegeven?"

Toen onze oudste dochter als eerste naar de basisschool ging, hebben we bewust gekozen voor de christelijke school in ons dorp. We willen onze kinderen graag de basis van het geloof meegeven. Dat betekent ook dat ze thuis komen met liedjes en dat er gesprekjes ontstaan over wat ze op school gehoord hebben. Voor mij zijn zulke dingen triggers geweest om me verder te gaan verdiepen in het geloof. Ik kreeg het gevoel dat ik daar veel antwoorden zou vinden.

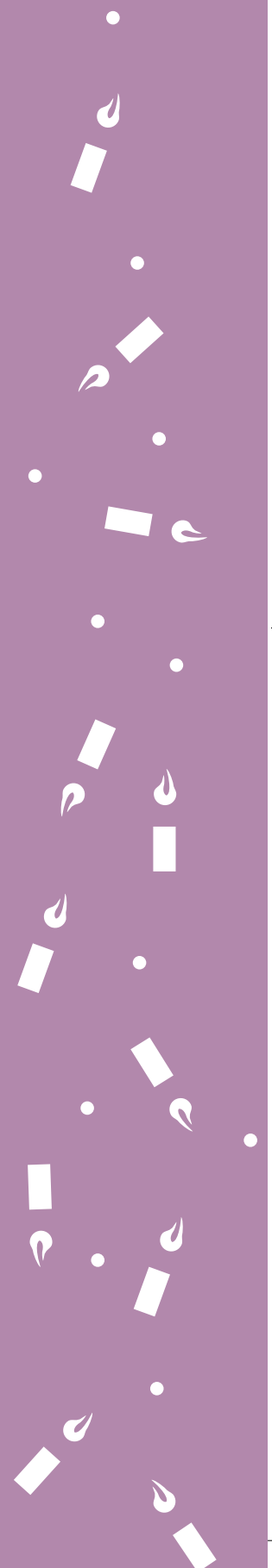
Ik heb een bijbel gekocht en ben erin gaan lezen. Maar zonder achtergrondinformatie begrijp je maar weinig. Hoe moest ik al die verhalen uitleggen? Door het volgen van een online bijbelcursus hoopte ik meer houvast te vinden, zonder me direct ergens aan te verbinden. Via een leerkracht op school, die ouderling is in de kerk, kwam ik uiteindelijk toch bij een dominee terecht.

'DE DIEPGANG KWAM NA DE GEBOORTE'

Begin dit jaar zijn we officieel ingeschreven in de kerk in onze woonplaats. Van anderen hoorde ik al dat het een laagdrempelige kerk is. Dat vind ik belangrijk. Ik houd niet van hokjes – ik wil graag de ruimte om op mijn eigen manier te geloven. Hier kan dat. Het is niet zo dat ik nu

een wekelijkse bezoeker ben. We gaan wanneer we kunnen en willen.

De Jochem van nu is een ander dan de Jochem van een aantal jaren geleden. Als ik daar woorden aan moet geven, noem ik rust, kracht en het vertrouwen dat ik er mag zijn zoals ik ben."

KERST = OMARMEN

HOE LEEF JE ECHT, TEN VOLLE?

IEDEREEN KAN WEL EENS HET GEVOEL

HEBBEN MAAR 'HALF' TE LEVEN. OP

JE WERK BEN JE ER MISSCHIEN NIET

ECHT BIJ. OF JE HANGT

ACHTER DE TV EN

HET VOELT ALSOF

ER MEER UIT TE

HALEN IS.

INTERVIEW

De keuze van Martha Kastelein

WELKE KEUZES MAKEN GELOVIGEN VAN NU ALS ZE JEZUS IN HUN DAGELIJKS LEVEN WILLEN VOLGEN? MARTHA KASTELEIN EN HAAR MAN BEN BESLOTEN VORIG JAAR OM HUN KERST ANDERS AAN TE PAKKEN. ZE ORGANISEERDEN EEN LUNCH VOOR EENZAME MENSEN UIT HUN OMGEVING.

Waarom heeft u deze keuze gemaakt?

“Ieder jaar was onze Kerst hetzelfde: de ene dag met de ene familie en de andere dag met de andere. Ik vroeg me af of dat niet anders kon. Toen dacht ik aan mensen die niet zo’n gezellige Kerst hebben. De Bijbel roept ons op om anderen te helpen. Ik had sterk het gevoel dat ik wel iets voor eenzamen en alleenstaanden zou kunnen betekenen.”

Hoe pakte u dat aan?

“Ik heb gewoon de telefoon gepakt en alleenstaande ouderen in het dorp gebeld: of zij het leuk zouden vinden om te komen

lunchen. De reacties waren zó leuk... De een was dolenthousiast en zette het meteen op de kalender. De ander was in eerste instantie wat overrompeld. Maar ze kwamen allemaal.”

Hoe was het?

“Toen ik de gezellige kerstfoto’s van mijn familie langs zag komen, vond ik het wel even jammer dat ik daar niet bij was. Maar het is erg mooi om iets voor een ander te kunnen doen. Ik vind het ook belangrijk om

dat aan onze kinderen te laten zien. Zij vonden het heel leuk en interessant, zoveel opa’s en oma’s over de vloer. Als je iedereen zo ziet genieten, ben je blij met je keuze. Daarom organiseren we ook dit jaar weer een lunch.”

Heeft u tips?

“Kijk eerst in de kring direct om je heen. Vraag aan bekenden of zij ouderen kennen die alleen zijn tijdens de feestdagen. Op die manier heb je al een aantal namen. Klop bij ze aan, bel ze op. Al komt er maar één, dan maak je voor die persoon al echt het verschil.”

‘TOEN DACHT IK
AAN MENSEN
DIE NIET ZO’N
GEZELLIGE KERST
HEBBEN’

LIED

One of Us

KERST

Bij een van de onderdelen bij Kerst in *Vieren* praat je door over *One of Us* van Joan Osborne. Dit is de tekst van dat lied:

So one of these nights and about
twelve o'clock
this old world's going to reel and rock,
saints will tremble and cry for pain,
for the Lord's gonna come in his
heavenly airplane

If God had a name, what would it be?
And would you call it to his face,
if you were faced with him in all
his glory?
What would you ask if you had just
one question?

*And yeah, God is great
Yeah, God is good
What if God was one of us?
Just a slob like one of us?
Just a stranger on the bus
trying to make his way home?*

If God had a face, what would it
look like?
And would you want to see,
if seeing meant that you would have
to believe
in things like heaven and in Jesus and
the saints
and all the prophets?

Refrein

Trying to make his way home,
(like a holy rolling stone,)
back up to heaven all alone,
nobody calling on the phone,
except for the pope maybe in Rome

Dus een van die nachten, ongeveer
middernacht,
dan gaat deze oude wereld wankelen
en schudden,
de heiligen beven en huilen van de pijn,
want de Heer komt in zijn hemelse
vliegtuig

Als God een naam had, wat zou die zijn?
En zou je die in zijn gezicht noemen,
als je hem in al zijn schittering
zou ontmoeten?
Wat zou je vragen als je maar één
vraag mocht stellen?

*En ja, God is groot,
ja, God is goed
Wat als God een van ons was?
Een sukkel als wij allemaal?
Gewoon een vreemde op de bus,
die probeert thuis te komen?*

Als God een gezicht had,
hoe zou dat eruit zien?
En zou je die willen zien,
als dat betekende dat je moest
geloven
in de hemel en in Jezus en al
de heiligen
en al de profeten?

Refrein

Probeert thuis te komen,
(zoals een heilige steen die omlaag rolt,)
terug in de hemel helemaal alleen,
niemand die hem belt,
behalve misschien de paus in Rome

LIED **Joy to the world**

Bij een van de onderdelen in *Vieren bij Kerst* ga je samen een kerstlied oefenen.
Dit is de tekst:

Joy to the World, the Lord is come!
Let earth receive her King,
let every heart prepare Him room,
and heaven and nature sing,
and heaven and nature sing,
and heaven, and heaven, and nature
sing.

Joy to the world, the savior reigns!
Let men their songs employ,
while fields and floods, rocks, hills
and plains
repeat the sounding joy,
repeat the sounding joy,
repeat, repeat, the sounding joy.

He rules the world with truth and
grace,
and makes the nations prove
the glories of his righteousness,
and wonders of his love,
and wonders of his love,
and wonders, wonders, of his love.

Vreugde voor de wereld, de Heer is gekomen!
Laat de aarde haar Koning verwelkomen,
laat elk hart ruimte voor hem maken,
en laat de hemel en de natuur zingen.

Vreugde voor de wereld, de redder regeert!
Laat de mensen hun liederen inzetten,
terwijl de velden en de regens, de rotsen, heuvels
en vlaktes
de klinkende vreugde echoën.

Hij regeert de wereld met waarheid
en genade,
en laat zo de volken bewijzen
hoe schitterend zijn recht is,
en hoe wonderlijk zijn liefde.

Jeannet van Doorn

PORTRET

Dominee Jeannet is een van de experts die aan het woord komen in de video's bij *Vieren*. Maar wie is zij eigenlijk?

HEB JE EEN BIJNAAM? Familie noemt me vaak Sjaak of Sjakie. Vrienden gebruiken vaak Sjaan of Sjanie. Als ik mij in een penibele situatie begeef, roep ik zelf vaak heel hard uit: "OH JEANIE!".

WAT IS HET ONDEUGENDSTE DAT JE ALS TIENER HEBT GEDAAN? Als ik geen zin meer had in bepaalde vakken, dan ging ik gewoon naar huis en de volgende dag leverde ik een eigen briefje in bij de conciërge: 'Ongesteld en doorgelekt.' Ik wist dat de mannelijke conciërges en de rector daar nooit naar zouden durven te vragen. En dat hebben ze ook nooit gedaan, terwijl het best vreemd was dat ik daar meerdere keren per maand last van had!

WAAROM BEN JE EIGENLIJK THEOLOGIE GAAN STUDEREN? Vroeger kerkten wij als gezin in een orthodoxe kerk. Als tiener ontmoette ik jongeren uit andere kerken en hun kerkdiensten waren een stuk vrolijker. Er bleken opeens heel veel verschillende meningen te zijn over God, Jezus en de Bijbel, en ik wilde zelf uitzoeken hoe het zat.

WAT IS JE FAVORIETE FILM OF SERIE? Van kinds af aan ben ik fan van 'The Lion King'. Ik moet altijd huilen als Mufasa, de vader van Simba dood gaat. Dat is zo'n intens verdrietig moment in de film.

WAT VIND JE HET ALLERLEKKERSTE GERECHT? Ik ben echt onwijs fan van ei. Gebakken, gekookt, gepocheerd, heerlijk! Gevulde eieren, roerei, omelet, spiegelei, je mag me er 's nachts echt voor wakker maken.

HEB JE EEN GUILTY PLEASURE? Soms, heel soms neem ik net voordat ik naar bed ga een stuk kaas met een dikke klodder mayonaise. En dan dus niet een stukje, maar echt een dikke plak van zo'n groot stuk kaas. En het moet dan wel mayonaise van Calvé zijn.

WAAR ERVAAR JIJ GOD? Er is niet één plek waar ik hem ervaar, maar hij duikt hier en daar op. Soms in de liturgie, soms in de natuur, in de Bijbelverhalen, in andere mensen.

WIE KOM IK TEGEN ALS IK JE VOORDEUR DOOR KOM? Je wordt dan gelijk heel uitbundig en blij begroet door onze Labradoodle Zoebly! Deze hond geeft je gelijk het gevoel dat je heel erg welkom bent. Zodra je iets verder loopt komt ze haar mooiste speeltjes aan je voeten leggen.

WAT VIND JE DE MOOIESTE UITSPRAAK VAN JEZUS? 'Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zal voor zichzelf zorgen. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.'

VEERTIG-
DAGENTIJD
= VERDIEPEN

SOMS LIJKT HET LEVEN MAAR VOORBIJ TE
VLIEGEN, ZONDER DAT JE HET ECHT BEWUST
MEEMAAKT. HOE VIND JE VERDIEPING? HOE KUN
JE MEER CONCENTRATIE VINDEN EN JE RICHTEN
OP WAT ER WERKELIJK TOE DOET?

Ruimte voor
aantekeningen

VEERTIGDAGENTIJD

Een benadering die verwant is aan de Veertigdagentijd, is het minimalisme. Aanhangers daarvan willen alleen spullen bezitten die ze echt nodig hebben. Daarbij past ook het wonen in een zogeheten 'tiny house': een permanente woning met het formaat van een klein vakantiehuisje. Een belangrijk motief is om zo het milieu minder te belasten en om meer tijd en ruimte te hebben voor wat je echt belangrijk vindt in het leven (vrienden, reizen, vrijwilligerswerk). De Japanse Marie Kondo, bekend van de Netflix-serie *Tidying Up*, schreef een bestseller over het opruimen van je huis. Dat kan helpen om rust en focus te vinden.

De Veertigdagentijd is een periode van zes weken, die loopt van de woensdag na carnaval (zogeheten Aswoensdag) tot Pasen. Voor de snelle rekenaars: inderdaad, dat zijn bij elkaar zesenzeertig dagen, maar de zondagen tellen niet mee, dus dan kom je toch weer keurig op veertig dagen uit!

De Veertigdagentijd is gebaseerd op het verhaal dat Jezus zelf veertig dagen vastte in een woestijn. Dat kun je vinden in Matteüs 4 en Lucas 4. Een van de bekendste Joodse profeten trok zich ook veertig dagen terug in de woestijn. Dat verhaal vind je in 1 Koningen 19.

Christenen zoeken verdieping en concentratie in hun Veertigdagentijd. Traditioneel vasten ze in deze periode: ze nuttigen geen alcohol, vlees en lekkernijen, behalve op zondag. Tegenwoordig zijn er ook andere vormen van vasten gangbaar: je kunt bijvoorbeeld geen social media gebruiken of geen televisie kijken.

Dit vasten is ook de reden dat het weekend ervoor het vaak carnaval is. Het woord carnaval stamt af van het Italiaans voor: geen vlees. Tijdens dit feest ga je nog even uit je dak, voordat de serieuze tijd begint.

Voor christenen is de Veertigdagentijd vooral een tijd van bezinnen en verdiepen. Het vasten is een manier om jezelf te oefenen in kiezen. Door heel bewust nee te zeggen tegen voedsel, leer je ook beter nee te zeggen tegen wat je verder niet wilt in je leven. En daarmee ook ruimte te scheppen voor wat je wel wilt.

INTERVIEW

'Een plek waar ik mezelf mag zijn'

NOOIT WAS ZE MET GOD BEZIG, MAAR DE STILTE EN DE MUZIEK VAN TAIZÉ ONTROERDEN HAAR DIEP. STACEY KROM LEERDE WIE GOD WAS DOOR HET SAMENZIJN MET ANDEREN.

Met God, geloof of spiritualiteit was Stacey Krom (26) helemaal niet opgegroeid. Maar toen ze op een donderdagavond de Nassaukerk in hartje Amsterdam binnenliep voor een Taizé-gebed, werd ze geraakt. "Ik was een zoeker", zegt ze. "En ik vond iets waarvan ik deel wilde uitmaken. Al wist ik toen nog niet waarnaar ik zocht."

De sfeer, de verstillig, de muziek, de onderlinge gesprekken – ze kwam er niet meer los van. Ze las teksten van de Perzische filosoof en dichter Rumi, de Bijbel, boeddhistische geschriften. Ook ging ze naar Taizé in midden-Frankrijk. Duizenden jongeren van over de hele wereld komen naar deze oecumenische kloostergemeenschap voor de rust, de stilte, de eenvoud en de verdieping.

De spiritualiteit trok Stacey aan: "En ook de mensen die ik ontmoette. Zoveel verschillende mensen, en toch hadden we iets gemeen...was dat God?"

Langzaam groeide het besef dat ze God een plek wilde geven in haar leven. Ongeveer tweeënhalve jaar geleden liet ze zich dopen in een natuurplas buiten de stad. Haar familie was erbij. Na afloop kreeg ze van haar vader een rozenkrans die ooit van haar overgrootmoeder was geweest. "Die is bij jou nu beter op z'n plek", zei hij erbij.

Stacey reist nu elk jaar naar Frankrijk en is iedere week te vinden bij de pioniersplek

'ZOVEEL VERSCHILLENDE MENSEN, EN TOCH HADDEN WE IETS GEMEEN...'

Taizé in Amsterdam, in de Nassaukerk. Hier zijn verschillende activiteiten, zoals een maandelijks Taizégebed. Ze is inmiddels lid van het kernteam van Taizé in Amsterdam. Bovendien is ze tienerwerker voor de Nassaukerk en communicatiewerker jeugd voor de Protestantse Kerk Amsterdam.

"Ik durf mijzelf nu christen te noemen. Want ik ken mijzelf. Ik ken mijzelf door Hem en door zijn mensen. En dát is wat ik die avond vond: een gemeenschap waar ik mezelf mag zijn."

GOEDE VRIJDAG = LIJDEN

HOE GA JE MET HET
LIJDEN OM? MET ZIEKTE,
NATUURRAMPEN,
ONRECHT DAT MENSEN
ELKAAR AANDOEN... DAT IS
MISSCHIEN WEL DÉ VRAAG
VAN RELIGIES WERELDWIJD.
JE KUNT LIJDEN NIET ALTIJD
VOORKOMEN, MAAR MOET JE
HET DAN OOK AANVAARDEN?

Ruimte voor
aantekeningen

GOEDE VRIJDAG

niet alleen de vrolijke kanten, maar ook de diepste ellende. Voor gelovigen betekent dit dat, wat er ook gebeurt, je nooit alleen bent; God blijft altijd bij je.

Dat betekent ook dat wat die nabijheid in de weg staat, wordt opgeruimd. Voor veel christenen betekent Goede Vrijdag dat het kwaad, dat tussen mensen in staat, wordt overwonnen. Jezus wordt tot het uiterste onder druk gezet, maar zijn liefde blijft winnen. Hij vergeeft zelfs zijn beulen. Dat lijkt wel bovenmenselijk, op zo'n moment. Daarom staat Goede Vrijdag voor veel christenen ook voor hoe God mensen vergeeft en weghaalt wat er tussen ons in staat.

Nabijheid is essentieel als we lijden. Dat benadrukken ook deskundigen op het gebied van rouwverwerking: wie iemand verloren heeft, heeft behoefte aan alleen-zijn, maar ook aan de aanwezigheid van anderen, soms ook zonder iets te zeggen. In het bijbelverhaal over Job komt dat al terug: de hoofdpersoon Job verliest alles: huis, vrouw en kinderen. Zijn vrienden komen eerst zeven dagen zwijgend bij hem zitten.

De datum van Goede Vrijdag wisselt: het gaat om de eerste vrijdag na de eerste volle maan in de lente. Dat valt ergens tussen eind maart en eind april. Anders dan met Kerst, klopt dat moment goed met wanneer Jezus volgens de bijbelverhalen is gestorven.

Het verhaal over Jezus' kruisiging staat, evenals zijn arrestatie en de rechtszaak, kun je vier keer terugvinden in de Bijbel: Matteüs 27, Marcus 15, Lucas 23 en Johannes 19.

Bij Goede Vrijdag gaat het over het lijden. Het is de verdrietigste dag van het kerkelijk jaar. Veel christenen ervaren het daarom niet als een feest, maar meer als een herdenking. Ze staan dan namelijk stil bij hoe Jezus, die hen zo intens inspireerde, met geweld werd omgebracht.

Hoewel Jezus op een gruwelijke manier sterft, gemarteld aan een houten kruis, noemen christenen deze dag vreemd genoeg toch 'goed'. Dat heeft ermee te maken dat ze het tegelijk als een verlossend moment ervaren.

Een van de redenen hiervoor is dat ze een diepe nabijheid ervaren. Als mensen kunnen we ons eenzaam voelen, juist als we lijden, maar het kan troosten als je beseft dat je hierin nooit helemaal alleen bent. Jezus maakte namelijk het hele leven mee,

LIED **Yahweh**

Bij een van onderdelen rond Goede Vrijdag tijdens de cursus *Vieren* luister je samen naar 'Yahweh' van U2 en praat je daarover door. Jahwe (spreek je uit als: Jáwè) is de mystieke naam van God in de Bijbel. In dit liedje vraagt zanger Bono van U2 aan God om in te grijpen. Hij klaagt over het lijden en onrecht dat hij ziet en ervaart zichzelf als onderdeel daarvan.

Take these shoes,
click clacking down some dead end street
Take these shoes and make them fit

Take this shirt,
polyester white trash made in nowhere
Take this shirt and make it clean, clean

Take this soul,
stranded in some skin and bones
Take this soul and make it sing

*Yahweh, Yahweh, always pain before a child is born
Yahweh, Yahweh, still I'm waiting for the dawn*

Take these hands,
teach them what to carry
Take these hands, don't make a fist

Take this mouth,
so quick to criticise
Take this mouth, give it a kiss

Refrein

Still waiting for the dawn
The sun is coming up on the ocean
This love is like a drop in the ocean

Refrein

Take this city
a city should be shining on a hill
Take this city if it be your will

What no man can own,
no man can take
Take this heart and make it break

**Pak deze schoenen,
tik-takkend richting nergens
Pak deze schoenen en laat ze passen**

**Pak dit shirt,
witte polyester troep uit niemandsland
Pak dit shirt en maak het schoon**

**Pak deze ziel,
aangespoeld in wat huid en haar
Pak deze ziel en laat die zingen**

***Jahwe, altijd pijn voordat een kind geboren is
Jahwe, ik wacht nog steeds op de morgen***

**Pak deze handen,
leer ze wat te dragen
Pak deze handen, maak geen vuist**

**Pak deze mond,
zo vlug met oordelen
Pak deze mond, geef die een kus**

Refrein

**Ik wacht nog op de morgen,
de zon komt op uit de zee,
deze liefde is als een druppel in de zee**

Refrein

**Pak deze stad,
een stad moet schijnen op een berg
Pak deze stad, laat uw wil geschieden**

**Wat geen mens aandurft,
geen mens op zich neemt
Pak dit hart en laat het breken**

INTERVIEW

TWEE 'VISSERS', DE PREDIKANTEN PAUL VISSER EN ROB VISSER, ONTMOETEN EEN BEKENDE NEDERLANDER.

Stef Bos is terug bij de kern

“Wie ben je eigenlijk als je geen dominee meer bent?” had de dochter van Paul Visser op een dag gevraagd. De predikant vertelt het aan tafel in het theater van IJmuiden, waar zanger Stef Bos die avond moet optreden. Stef kijkt verbluft: “Wát een goeie vraag.”

Een confronterende vraag ook, vindt Paul Visser zelf: “Mijn geloof hangt altijd aan een zijden draadje. Als alle vanzelfsprekendheden wegval- len, waar sta je dan nog voor?”

Echtheid

Stef Bos groeide op in een gereformeerd ge- zin in Veenendaal. “Mijn vader leefde het geloof voor. Mijn moeder was een spirituele vrouw, zij is helaas te vroeg overleden.” Als 16-jarige sloeg hij op een dag met het Liedboek der Kerken op tafel en zei: “Hier ben ik helemaal klaar mee.” Hij verliet de kerk en noemde zichzelf later agnost. In zijn beroemd geworden liedje ‘Papa’ zingt hij: “Jij gelooft in God, dus jij gaat naar de hemel. En ik geloof in niks, dus we komen elkaar na de dood nooit meer tegen.”

Toch heeft hij de christelijke thema’s nooit geschuwd. Recent schreef hij de titelsong voor het EO-programma ‘Toen was geloof heel gewoon’, en eerder maakte hij voor het project ‘In een ander licht’ met de NCRV hedendaagse liedjes over personen uit de Bijbel.

Agnost? Rob Visser heeft vraagtekens bij die term. Het lijkt juist alsof Stef er ‘een heel eind in mee kan komen’ als het gaat om geloven. “Het zijn fases”, relateert de zanger. “In de jaren zeventig was het als jongere ook gewoon niet cool om te geloven.” Om van

de discussies af te zijn, noemde hij zichzelf maar agnost. “Maar eigenlijk heb ik nooit een wapen in handen gehad om mijn ou- ders te bestrijden.”

‘MIJN VADER
KNIELDE
VOOR ZIJN
EIGEN ZOON’

Knielen

De zanger vindt het nog altijd bewonderenswaardig hoe zijn vader reageerde nadat hij het liedboek op tafel had gesmeten. “Hij zei: ‘Jongen, dan wil ik graag weten waar je wél voor staat.’ Precies het tegenovergestel- de van wat ik dacht dat hij zou doen.”

Ook een ander moment, kort daarna, staat hem nog helder voor de geest: “Ik ging met mijn vader naar zijn lievelings- broer in Zwitserland. Wij logeerden onder- weg in een hotelletje en ik moest bij mijn vader in bed slapen. Hij stond daar in een witte Schiesser-onderbroek die wat los om zijn heupen hing, ik in mijn Feyenoord-py- jama. Ik was zwaar in de puberteit, dus ik voelde me heel ongemakkelijk. En wat deed hij?” Stef staat op, knielt neer voor zijn stoel en vouwt zijn handen. “Mijn vader ging bid- den, zonder woorden. Ik voelde me ontzet- tend onhandig. Want hij knielde niet alleen voor de Eeuwige Vader, maar ook voor zijn

eigen zoon. Zonder woorden liet hij zien waar hij zelf voor stond.”

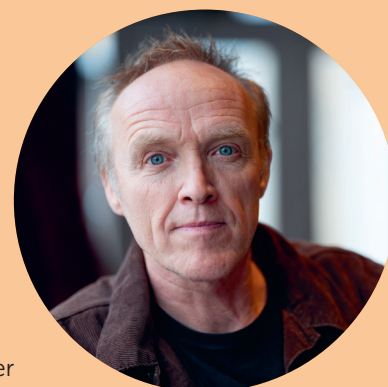
Wortels

“Je vader was een warme man. Jullie hadden een unieke relatie”, herinnert Rob Visser zich. Toen hij als predikant in Apeldoorn stond, had hij na een concert Stef Bos uitgenodigd om een keer samen met zijn vader naar zijn kerk te komen. En zo zong Stef daar op een dag zes liedjes, daarna kwamen vader en zoon bij hem thuis.

Het was de kerk waar de ouders van Stef getrouwd waren. Voor Stef zelf was het de eerste keer sinds jaren dat hij weer in een kerk kwam. “Ik stond daar met zweet in mijn handen. Het was ook een keerpunt: me in dat gebouw begeven en weten wat dat voor mijn vader betekende. Hij zat daar met tranen in zijn ogen.”

Ook het muzikale project met de NCRV, ‘In een ander licht’, betekende veel voor hem. “In die periode voelde ik dat ik terug moest naar mijn wortels. Ik móést weten hoe ik me tot de kerk verhiel. Ik had de vorm losgelaten en die moest ik opnieuw onderzoeken. Tijdens het schrijven van die liedjes merkte ik: maar eigenlijk is alles me al verteld. Ik praatte met mijn vader over die liedjes. Dat was een fantastisch proces. Ik kon de poort naar waar ik vandaan kwam, helemaal opendoen. Vanaf dat moment voelde ik me geankerd in waar ik vandaan kwam. Ik volg een andere weg, maar kom op hetzelfde punt uit.”

Zijn lied ‘Papa’ – “de blauwdruk van mijn hele repertoire” – zong hij ook in zijn show ‘Kern’. “Na tien voorstellingen stopte ik na drie coupletten en begon ik op het podium met mijn vader te praten. Ik zing nu ook: ‘Jij gelooft in God, ik geloof iets anders.’” Die nuance ervaart hij nu hij ouder is: “Waarom zo stellig, terwijl je het zelf eigenlijk ook niet precies weet?”

In de ander

“Zou het kunnen”, vraagt Rob Visser zich af, “dat jouw vader al die jaren dacht: zolang Stef zoekt, weet hij waar het om te doen is in dit leven?” Stef: “Mijn vader is 92 geworden. We hebben de laatste jaren fantastische gesprekken gehad over waar we voor staan.” Ze bleken uiteindelijk helemaal niet zoveel van visie te verschillen.

“Als Jezus zegt: ‘Wie zonder zonde is ...’ dan moet ik dat ook op mezelf toepassen”, realiseerde de zanger zich in de loop van de jaren. “We zijn tegenwoordig te veel bezig met het zoeken naar onszelf in onszelf. Via de ander leer je juist jezelf kennen.”

“Wat als mensen zichzelf in de ander durven zien? Als je, in het wezenlijke contact van mens tot mens, iets voor een ander kunt betekenen, dan is er een begin. Dat is wie Christus is voor mij.” Eigenlijk is dat de essentie van het Nieuwe Testament, stelt hij.

“Doe je dat ook op het podium, zoeken naar God?” vraagt Rob Visser zich af. “Jazeker”, antwoordt de zanger. “Dat is voor mij de essentie van muziek. We willen het onmogelijke mogelijk maken en kunnen dat toch niet. Dat is het spirituele van muziek.” Rob Visser luistert met verrassing op zijn gezicht: “Misschien kunnen we als kerk veel leren van mensen als jij, leren dat we ook op een heel andere manier kunnen geloven.”

Tot op de bodem

Paul Visser vertelt dat hij zelf veel geloofscrises heeft gehad. “Ik weet tot op de bodem wat ongeloof is. Toch is er altijd een overtuiging die onontkoombaar is. Opstanding is voor mij zoiets als God die opduikt. Ineens, terwijl je dacht dat de deuren gesloten zouden zijn. Dat helpt mij om in de werkelijkheid te staan en om te geloven. Het leven is meer dan je zelf kunt bedenken.”

Om zich heen ziet hij “dat veel mensen via een omweg op zoek zijn naar iets van God. Ik hoop en geloof dat God zich op zijn eigen wijze weer kan aandienen. Niet als degene die vanuit de hoogte allerlei regels geeft. Maar als degene die – hoe Hij ook door ons verdacht gemaakt en verworpen wordt – ongedacht verschijnt als de Levende, om te laten weten: je bent geliefd.”

“Dát is uiteindelijk waar het om gaat. God moet liefde zijn”, knikt Stef. “Anders kun je beter opdoeken”, beaamt Rob Visser. “Wees afkerig van het kwade, en gericht op het goede”, vult Stef nog aan.

JIJ
GELOOFT
IN GOD, IK
GELOOF
IETS
ANDERS'

PORTRET

Dominee Pieter is een van de experts die aan het woord komen in de video's bij *Vieren*. Maar wie is hij eigenlijk?

Pieter Both

HEB JE EEN BIJNAAM? Als mijn tienerzonen mij proberen duidelijk te maken dat ik uit een andere tijd kom, noemen ze mij graag 'boomer'...

HOEVEEL VERKEERSBOETES HEB JE ONGEVEER PER JAAR? Eentje, tegenwoordig. Vroeger ongeveer drie. Ik rijd snel te hard. Mijn boetes zijn alleen maar voor te hard rijden en soms voor parkeren, omdat ik dan snel iets moet doen en geen zin heb om te betalen.

WAAROM BEN JE EIGENLIJK THEOLOGIE GAAN STUDEREN? Omdat ik wilde weten wat ik zelf geloofde en of het systeem waarin ik was opgegroeid wel klopte. Toen raakte de Bijbel me, de prachtige verhalen die je elke keer weer op nieuwe gedachten brengen. Zeker toen ik daarin het werk van de Geest van God ging zien.

WAT VIND JE HET ALLERLEKKERSTE GERECHT? Indonesisch, zeker bereid in een toko en met een koud biertje erbij.

WAAR ERVAAR JIJ GOD? In een groep jongeren die zoeken naar zin en betekenis in het leven of in de ontmoeting met mensen. De natuur laat me ook iets van God zien, maar dan vooral het kwetsbare van de natuur.

WIE KOM IK TEGEN ALS IK JE VOORDEUR DOOR KOM? Onze kinderen van vijf en zes die zeer nieuwsgierig zijn en direct naar de deur vliegen. Ze zijn altijd sneller dan ik.

WAT VIND JE DE MOOISTE UITSPRAAK VAN JEZUS? Als Jezus is gekruisigd en daarna is opgestaan, vraagt hij aan twee van zijn vorige vrienden, die hem nog niet herkennen, waarom ze verdrietig zijn. Weet je dan niet wat er is gebeurd, vragen zij. En Jezus vraagt: 'Wat dan?' Eigenlijk heel grappig, want dat gaat dus over zijn eigen dood...

HOE OUD BEN JE? Ik ben 47. Er zijn van die momenten dat ik me realiseer dan ik ouder ben dan ik me voel.

HOE ZOUDEN JE VRIENDEN JE IN ÉÉN WOORD TYPEN? Trouw.

WAAR BEN JE GRAAG? Buiten, aan het hardlopen en racefietsen. Ik houd van de zon en de wind om me heen en soms een druppel regen. En als het sneeuwt, heerlijk.

WAT MOET JE ABSOLUUT NIET TEGEN JE ZEGGEN? Dat ik op een 'verkeerde' manier geloof. 'Heb geen oordeel', dat vind ik een van de belangrijkste wijsheden uit de Bijbel. Dat geeft ruimte aan mijzelf en anderen.

PASEN = HERSTELLEN

ER GAAT IN HET LEVEN VEEL
KAPOT. RELATIES BREKEN,
ONS LIJF RAAKT GEWOND,
ONZE GEEST BESCHADIGD.
HOE HERSTEL JE DAN? HOE
KUN JE GENEZEN EN HOE
KAN HET WEER BETER
WORDEN, AL IS HET
MAAR EEN BEETJE?

Ruimte voor
aantekeningen

PASEN

Er is de laatste tijd veel interesse in zogeheten bijna-dood-ervaringen. Het gaat dan om mensen die geen levenstekenen meer vertonen, maar wel weer bij komen en vervolgens beschrijven dat ze in een soort hemelse toestand waren en daar soms ook overleden geliefden hebben ontmoet. Ongeveer 4 procent van de mensen, over de hele wereld, meldt zo'n ervaring, blijkt uit onderzoek. Is dit een aanwijzing dat er inderdaad meer is dan de dood? Iets dat sterker is dan de dood?

Het woord Pasen is afgeleid van het Joodse feest Pesach. Joden denken dan terug aan hoe zij lang geleden in Egypte slaven waren, maar onder leiding van Mozes konden ontsnappen en een eigen thuis kregen. Pesach betekent passeren: de dood 'passeerde' hen.

Je hoort in Pasen ook 'passie' terug, dat oorspronkelijk 'lijden' betekende. Daarom heet deze periode ook wel de passietijd, met toneelstukken over Jezus' kruisiging (passiespelen) en het jaarlijks terugkerende tv-fenomeen *The Passion*.

Pasen valt op de eerste zondag na de eerste volle maan van de lente, ergens tussen eind maart en eind april.

Over Jezus' opstanding kun je lezen in Matteüs 28, Lucas 24 en Johannes 20 en 21.

Pasen is het grootste christelijke feest: gelovigen vieren dan dat Jezus is opgestaan uit de dood. Nogal een herstel. En een herstel van nota bene de dood. Als dát mogelijk is, wat kan er dan allemaal nog meer? Dat is het gevoel van christenen bij Pasen. Als er zoiets extreems kan gebeuren, dan kun je nog veel meer verwachten, ook in je eigen leven, bij situaties waar je misschien wel alle moed hebt opgegeven.

Veel christenen geloven dat met Pasen Jezus een soort stukje hemel op aarde werd. De hemel is de 'dimensie' van God, de werkelijkheid waar hij aanwezig is. En toen Jezus opstond uit de dood, was hij helemaal vol van die hemel. Hij kon niet meer ziek worden, hij zou niet meer sterven. Er gaat veel kapot in dit leven, maar hij kon niet meer stuk.

INTERVIEW

Een rijke oogst in Dronten

MET DE HANDEN IN DE AARDE, DAT BRENGT JONG EN OUD BIJ ELKAAR IN DRONTEN. DE PROTESTANTSE GEMEENTE HEEFT EEN VOLKSTUIN WAAR GEMEENTELEDEN SAMENWERKEN. "GELOVEN IS OOK DÓÉN. SAMEN DINGEN UITPROBEREN EN ZIEN HOE HET UITPAKT, SAMEN IETS ERVAREN VAN GOD."

De hemel is leigrijs en de thermometer blijft steken bij tien graden Celsius. Het voorjaar is nog jong als jeugdwerker Evert Jan Broekhuizen en Noah Perlee (13) naar de tuin lopen op het complex van volkstuinvereniging 'De Pionier' in Dronten. Noah heeft een snoeischaar bij zich, ze overleggen wat ze gaan doen. Snoeien blijkt een goed plan. Het net om de aalbessenstruik mag er ook af, want er zijn geen vruchten en dus ook geen hongerige vogels.

#DurfteBoeren

Dit is niet zomaar een tuin, maar een stukje grond van de Protestantse Gemeente Dronten. Onder de noemer #DurfteBoeren tuinieren hier jongeren en volwassenen uit de gemeente.

Het team in Dronten "bestaat uit allemaal leden van onze gemeente", vertelt Evert Jan, "waaronder twee scholieren van het

voortgezet onderwijs. En Noah is daar één van. Het mooie is dat verschillende generaties meedoen. Zelf ben ik rond de dertig en vader van jonge kinderen. Maar er doen ook ouders met pubers mee, waaronder Gerrit, die zelf agrariër is en zijn ervaring deelt."

Het is precies hoe Evert Jan het graag ziet: mensen vanuit de hele gemeente bij elkaar. "We hebben in de kerk de neiging alles op te delen in groepjes: jongeren, ouderen, gezinnen, singles. Dat onderscheid kan functioneel zijn, maar soms schieten we wat door, vind ik."

Leven op het land

Dat Dronten juist voor boeren koos, heeft volgens Evert Jan een reden. "Ik liep er in de kerk tegenaan dat alles met woorden gaat. Die woorden zijn fijn, mooi en goed, bestudeer ze vooral. Alleen: geloven is ook doen. Op weg gaan terwijl je niet weet waar die weg je brengt. Samen dingen uitproberen en zien hoe het uitpakt, maar ook: samen iets ervaren van God."

Bovendien is de Bijbel een bron van verhalen over leven op en van het land, vervolgt Evert Jan, die zelf al eens een volkstuin

had. "Hoe kun je echt begrijpen wat er precies bedoeld wordt als de Bijbel spreekt van zaaien, ploegen en oogsten, als je nooit met je voeten in de klei hebt gestaan? Zelf begrijp ik die verhalen daardoor in elk geval beter. Bovendien ervaar ik ook iets van God in hoe mooi de dingen groeien. Dat inspireert me en daarom vind ik werken in onze volkstuin soms net zo waardevol als luisteren naar een preek."

Geen groentje

Een belangrijk doel van #DurfteBoeren is om jongeren hun talenten te laten ontdekken. Ook Noah vindt het een leerzaam project, al was hij vooraf zeker geen groentje. "Mijn vader had een volkstuin en daarin bewerkte ik mijn eigen hoekje. Alleen deed ik daar niet zoveel mee. Voor mij was dit project de kans om het opnieuw te doen, en nu goed."

Noah ziet zijn weg al duidelijk voor zich, en #DurfteBoeren is daar een onderdeel

van. "Ik wil later een restaurant beginnen met daarnaast een boerderij waar ik de ingrediënten voor mijn restaurant vandaan haal. Het moet een vegetarisch restaurant worden, omdat ik het zielig vind voor dieren om op een bord te belanden.

En het is ook beter voor mijn gezondheid en het milieu."

Friet uit de tuin

De oogst van het project is dus meervoudig: talenten komen tot bloei, God wordt in zijn schepping ervaren en er komt ook nog heerlijk voedsel uit de tuin, zoals uien, aalbessen en aardappelen.

"Vorig jaar hebben we van de aardappelen patat gemaakt", zegt Noah. Negentig gemeenteleden, maar ook

mensen van buiten de kerk, genoten van de verschillende groenten die waren geoogst. "Die samenkomst werkte verbindend binnen onze gemeente", zegt Evert Jan, "en ook dát is een wens van mij." Voor Noah werkt dat precies hetzelfde. "Ik vind het heel leuk om samen met de gemeente dingen te doen en te beleven, helemaal als iets mijn interesse heeft. En dat is bij #DurfteBoeren zeker het geval."

'SOMS IS
TUINIEREN
NET ZO
WAARDEVOL
ALS LUISTEREN
NAAR EEN
PREEK'

HEMELVAART = VERTROUWEN

SOMS MOET JE IN HET DIEPE SPRINGEN.

MISSCHIEN WEL VAAK. WANT WE WETEN ZOVEEL
NIET: WAT ER VOLGEND JAAR GEBEURT TOTAAL
NIET, MAAR OOK VAN WAT ER MORGEN GEBEURT
NIET. EN GA MAAR NA: ZELFS WAT ER OVER
EEN MINUUT GEBEURT, KAN TOTAAL ANDERS
UITVALLEN. HOE KUN JE DAN VERTROUWEN?

Ruimte voor
aantekeningen

Ook bij het opvoeden van kinderen en herstellen van relatieproblemen is het essentieel. Het vertrouwen dat onderwijzers laten blijken, blijkt een grote factor in de prestaties van de leerlingen. Zonder vertrouwen kunnen mensen, relaties en samenlevingen niet functioneren. Brené Brown heeft extreem populaire talks over dit onderwerp gegeven.

Hemelvaart valt altijd op een donderdag, op de veertigste dag na Pasen, meestal ergens in mei. In veel Europese landen is dit ook een vrije dag, oorspronkelijk zodat gelovigen de kans hebben een speciale kerkdienst mee te maken.

Een Nederlandse traditie bij Hemelvaartsdag is dauwtrappen: vroeg opstaan om met een groepje te wandelen of te fietsen en dan dus de ochtenddauw te 'trappen'. Dit is ontstaan om de Rooms-Katholieke Kerk heel vroeg processies hield op Hemelvaartsdag. In andere dorpen is het traditie dat de fanfare om een uur of zes in de ochtend door de straten trekt.

Je vindt het bijbelverhaal over Jezus' vertrek van de aarde in Handelingen 1.

Met Hemelvaart vieren christenen hoe Jezus naar de hemel vertrok. In het Bijbelverhaal was hij, na zijn opstanding uit de dood, gedurende veertig dagen regelmatig verschenen aan zijn volgelingen, maar die periode stopt nu en zij moeten nu op eigen benen leren staan. Maar hoe doe je dat? En waarom zou je?

Jezus' hemelvaart betekent voor gelovigen dat Jezus vertrouwen in ons mensen stelt. God geeft ons vrijheid om eigen keuzes te maken, zonder dat hij voortdurend zichtbaar is. Dat kan inspireren om met vertrouwen de toekomst tegemoet te zien, ook al kun je weinig voorspellen van hoe het zal gaan, zelfs van wat er over een minuut precies gebeurt.

Vertrouwen wordt intensief onderzocht. In de economie is 'consumentenvertrouwen' bijvoorbeeld een belangrijk begrip.

Het Onze Vader

Bij een van de onderdelen tijdens *Vieren* bij hemelvaart kun je samen het Onze Vader oefenen. Dit is waarschijnlijk het oudste en het meest wijdverbreide gebed van christenen. Praktisch elke christen kende en kent het.

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheilgd worden,
laat uw koninkrijk komen,
laat uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven
wie ons iets schuldig is.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons van het kwaad.
Want aan U behoort het
koningschap,
de macht en de majesteit,
in eeuwigheid.
Amen

Het Onze Vader drukt vertrouwen uit, twee richtingen op: richting God die in de hemel is, dat hij ons niet vergeet. En richting mensen, dat wij ook onze eigen mogelijkheden hebben. Daarom is het een toepasselijk gebed om te oefenen bij Hemelvaart, omdat Jezus ook vertrouwen uitdrukt, door ons niet alleen te laten en ons wel ruimte te geven.

WAAROM ZE GELOOFT? SOMS IS DAT BEST LASTIG UIT TE LEGGEN AAN HAAR MEDESTUDENTEN, VINDT EMMA VAN DEN BRINK (19) UIT IJSSELSTEIN. ZE STUDEERT TECHNISCHE BESTUURSKUNDE AAN DE TU DELFT. VOOR HAAR BETEKENT HET GELOOF: BESCHERMING, VERTROUWEN EN EEN DUIDELIJKE RICHTING.

“Ik voel me thuis in onze kerk. De zondagse diensten geven me houvast en stabiliteit, en ik voel me verbonden met de mensen.

Mijn ouders hebben mijn broertje en mij christelijk opgevoed. Ik ben dus gewend om op zondag naar de kerk te gaan en in de Bijbel te lezen. Toen ik ouder werd, ben ik zelf gaan onderzoeken wat geloof voor mij betekent.”

“Vorig jaar heb ik echt gekozen voor het geloof. Toen heb ik dat voor mijzelf in drie woorden samengevat. Als eerste kwam het

INTERVIEW

'God houdt altijd een oogje in het zeil'

woord 'bescherming' naar boven. In de kerk voel ik me beschermd door de verbondenheid met andere gelovigen, en doordat ik er mezelf mag zijn. Ook voel ik bescherming omdat God altijd het beste met me voorheeft.

Het tweede woord is 'richting'. Ik laat mij graag inspireren door in de Bijbel te lezen en met andere gelovigen te praten. Dat heeft invloed op de keuzes die ik maak in het leven. Het geloof inspireert mij.

'Vertrouwen' is het derde woord. God geeft me zijn vertrouwen, maar ik vertrouw er ook op dat Hij me niet zomaar laat vallen, zelfs al vind ik iets doodeng of doe ik iets buiten mijn comfortzone. Dat helpt mij om door te gaan."

"Ik voel me heel vrij in mijn geloof. Ook in de kerk ervaar ik die vrijheid. Mijn eigen

opvattingen veranderen wel in de loop van de tijd. Daardoor weet ik soms niet meer precies wat ik geloof. Af en toe mis ik iemand die wat stelliger is en die zegt: 'Ik heb het antwoord voor je.'

'IN DE KERK
VOEL IK ME
BESCHERMD
EN MAG IK
MEZELF ZIJN'

De meeste medestudenten zijn niet gelovig. Soms is het best lastig uitleggen waarom ik geloof. Als je er zelf geen gevoel bij hebt, klinkt het al snel als een zweverig verhaal. Maar het heet niet voor niets 'geloven'.

Mijn studie heeft mij zelf ook aan het denken gezet. De wetenschap ontdekt steeds meer over hoe de wereld in elkaar zit. In het begin vond ik dat lastig, want het maakte het ingewikkeld om het geloof vast te houden. Maar nu zie ik juist Gods hand in de schepping. Ongelooflijk hoe gedetailleerd alles samenhangt. Dat kan geen toeval zijn, daar moet iets achter zitten."

PORTRET

Dominee Willemijn is een van de experts die aan het woord komen in de video's bij *Vieren*. Maar wie is zij eigenlijk?

Willemijn van Dijk

WAAROM BEN JE EIGENLIJK THEOLOGIE GAAN STUDEREN? Ik ben een groepsdier. Ik hou ervan om samen ergens aan te werken. Dit in combinatie met dat ik als tiener moeilijke levensvragen en de vragen naar God niet uit de weg ging, zorgde ervoor dat ik bij theologie uitkwam. Ik kon daar alles in kwijt.

WAT IS JE FAVORIETE FILM OF SERIE? 'My Octopus Teacher', een documentaire over de relatie tussen een man en een octopus, heel bijzonder om de band te zien die hij met dit prachtige wezentje opbouwt. Nu komt een spoiler...toen de octopus stierf, zat ik huilend op de bank.

WAT VIND JE HET ALLERLEKKERSTE GERECHT? De familie van mijn man heeft wortels in Indonesië. Door zijn familie ben ik erg gaan houden van de Indische keuken. Bijna wekelijks wordt er in ons huis Indisch gegeten. Vegetarisch is daarbij gelukkig geen probleem.

HEB JE EEN GUILTY PLEASURE? Ik ben altijd te porren voor een potje Mario Kart of Mario Party op de Nintendo Switch en ben dan ook vrij fanatiek.

WAAR ERVAAR JIJ GOD? In de rust, als ik mij niet laat opjagen door alles wat ik moet doen. In de onverwachte mensen

en dingen die op mijn pad komen. En vaak pas achteraf, als ik terugkijk op verschillende gebeurtenissen in mijn leven.

WIE KOM IK TEGEN ALS IK JE VOORDEUR DOOR KOM? De liefste en leukste mensen van de wereld; mijn man, onze dochter van zes en onze zoon van anderhalf.

WAT VIND JE DE MOOIESTE UITSPRAAK VAN JEZUS? Ik ben erg gehecht aan het Onze Vader. Ik vind het bijzonder dat dit gebed zoveel mensen wereldwijd en door alle eeuwen heen aan elkaar verbindt.

HOE OUD BEN JE? Ik ben 35. Gelukkig blijf je in de kerk relatief gezien vrij lang jong, haha.

HOE Zouden JE VRIENDEN JE IN ÉÉN WOORD TYPEREN? Gezelschapsmens. Het woordje 'samen' past bij mij. Toch vind ik het ook fijn om wel eens alleen te zijn, maar na een dag ga ik mijzelf al zielig vinden en denk ik dat ik aan het vereenzamen ben...

WAAR BEN JE GRAAG? Aan het strand en in de duinen. Daar voel ik mij vrij en geniet ik van het wisselende weer, de ruimte en de vogels.

WAT MOET JE ABSOLUUT NIET TEGEN JE ZEGGEN? Iets vrouwonvriendelijks. Dan staat er een feminist in mij op.

“WAT MIJ BETREFT KOMT HET WOORDJE ‘AMEN’ IN HET ONZE VADER TE VROEG. ER IS NOG ZOVEEL OM VOOR TE DANKEN”, ZEGT THEA WESTERBEEK (56). DE UITSpraak KENMERKT HAAR LEVENSHOUDING. “IK DANK GOD VOOR HET LEVEN, DE LIEFDE, DE SCHEPPING, GEZONDHEID, VREDE... ER IS ZOVEEL!”

INTERVIEW

‘Er is zo veel om voor te danken’

Uw Koninkrijk kome

“Werk er maar aan, het komt niet uit de hemel vallen. Daar denk ik aan bij deze bede. God heeft een geweldig plan met deze aarde. Ik heb weleens gedacht: die hemel met die gouden straten spreekt me helemaal niet zo aan. Geef mij maar de aarde. Het was hier volmaakt, en straks zal dat weer zo zijn. Dat is bemoedigend.

‘Uw Koninkrijk kome’ vind ik ook óntmoe-

digend klinken. Het duurt al zo lang. Soms denk ik: is het wel waar? Komt Jezus wel terug? Hebben we God toch niet zelf bedacht? Waarom zou God wachten? Als het beter wordt, waarom komt Hij dan niet nu?

Het evangelie vind ik ingewikkeld. Je zou het zelf zo niet bedenken. Dat pleit wel weer voor de waarheid ervan. Ik denk weleens: waarom heeft God het niet meteen goed gedaan? En als alles weer goed is in

zijn Koninkrijk, hoe weten we dan dat het niet een tweede keer verkeerd gaat? Dat is het twijfelaartje in Thea. Toch zeg ik: ik heb voor God gekozen, ik geloof dat Hij ook voor mij gekozen heeft. Als ik Jezus niet zou volgen, zou ik het leven zó leeg vinden.

Het evangelie is niet alleen een boodschap, het is ook een heel mooie levensvervulling. Ik ben hoofdredacteur van Elisabeth, een blad dat ook mijzelf bemoedigt en inspireert. Zo probeer ik mijn bijdrage te leveren aan de komst van het Koninkrijk. Normaal gesproken ben ik actief in de kerk, maar we zijn net verhuisd. In onze vorige gemeente was ik voorzitter van de kerkenraad. Ik vind het fijn om op beide plekken mensen op het spoor van Jezus te zetten.”

Geef ons heden ons dagelijks brood

“Als je ziet hoe droog het de afgelopen zomer was, dan besef je des te meer hoe afhankelijk we zijn van regen. En van insecten, voor de bestuiving van de gewassen. Zonder dat is er geen brood. Bij deze bede

denk ik ook aan Jezus, het Levende Brood. Via mijn werk mag ik dat uitdelen, dat geeft veel voldoening.

Mijn man en ik staan elke morgen om half zeven op, dan lezen we uit de Bijbel en bidden we. Samen bidden vind ik de hoogste vorm van intimiteit. In je gebed durf je soms

dingen uit te spreken die je niet zomaar tegen een ander zegt. Wanneer ik met en voor iemand kan bidden, is dat een groot geschenk. Als iemand van wie ik veel houd ziek is, bid ik de stenen uit de grond. Dan komt er een diep verlangen en een diepe ernst in mee.

Ik heb gedurende de dag geen vaste momenten waarop ik bid. Als je hier op zo'n stille plek in Drenthe mag wonen, dank je vanzelf voor wat je allemaal krijgt. Ik bid 'te hooi en te gras', de hele dag als het ware.”

‘SOMS DENK
IK: IS HET
WEL WAAR?
HEBBEN WE
GOD NIET ZELF
BEDACHT?’

Uw naam worde geheiligd

“Bij het bidden vind ik het fijn om mijn handen voor mijn gezicht te houden. Dan ben ik naar binnen gekeerd, geconcentreerd op God. Ik heb al jong geleerd om in eigen woorden te bidden, en ook hardop. Ik groeide op in een kerk waarin dat normaal

was. Toen ik hervormd werd, merkte ik dat veel mensen moeite hebben om hardop te bidden. Voor mij is bidden praten met God. Waarom zou dat eng zijn?

Het Onze Vader bid ik mee in de kerk. Persoonlijk bid ik het zelden. De begrippen die erin staan, zijn zo groot. Vader, hemel, geheiligd: als ik erover nadenk, slaan mijn gedachten op hol. Maar ik vind het wel mooi dat het Onze Vader me leert om te beginnen met aanbidding en lofprijzing. 'Uw naam worde geheiligd', dat zou ik vanuit mezelf niet zo snel zeggen. Ik heb dat ook niet van huis uit meegekregen. Maar danken, dat gaat vanzelf."

Amen

"Ze zeggen weleens dat het Onze Vader het volmaakte gebed is. Maar ik mis dus de dank. Het woordje 'amen' komt te snel. Er is zoveel om voor te danken. Ik ben 56, en ik ben heel dankbaar dat ik al zo lang leef. Ik heb een sterk besef van de eindigheid van de mens. Bidden garandeert niet dat je niets overkomt, dat realiseer ik me ook. Maar voor mij geldt dat ik met bidden erken dat er iemand is buiten mijzelf die zijn hand onder en boven mij en deze aarde houdt."

'ALS JE OP
ZO'N STILLE
PLEK MAG
WONEN,
DANK JE
VANZELF
VOOR WAT JE
KRIJGT'

Ruimte voor
aantekeningen

PINKSTEREN

Met Pinksteren vieren christenen de 'uitstorting' van de heilige Geest. De heilige Geest is het 'onderdeel' van God dat zich verbindt aan de menselijke geest. Deze werd vlak na Jezus' opstanding 'uitgestort', als het ware in zijn volgelingen gegoten. Zij voelden zich innerlijk diep verbonden aan God en hadden de moed om samen verder te gaan met wat zij hadden geleerd van Jezus. Daarom kun je Pinksteren zien als de verjaardag van de kerk.

Een bijzonder element aan het bijbelverhaal van Pinksteren, is dat Jezus' volgelingen dan plotseling allemaal verschillende talen gaan spreken. De heilige Geest is blijkbaar voor iedereen beschikbaar, ongeacht je achtergrond, cultuur of taal. Daarom staat Pinksteren voor veel gelovigen ook voor verbinding. De heilige Geest is iets wat we, ondanks alle verschillen, toch delen. Wat zou er niet kunnen gebeuren, als we dat gaan beseffen, dat we diep van binnen een heilige Geest delen!

Verbinding is ook een kernwoord geworden in de meeste therapieën voor ongelukkige kinderen en voor relaties in een crisis. Als mensen zijn we gebouwd op het leven in groepen. Een van de bekendste boeken om relaties te verstevigen is *Houd me vast* van Sue Johnson.

Pinksteren is de zevende zondag na Pasen, tien dagen na Hemelvaart dus. Dat is eind mei, begin juni. Alleen in Nederland is de maandag erna een vrije dag, Tweede Pinksterdag, hoewel die dag religieus gezien geen bijzondere betekenis heeft.

Het verhaal van Pinksteren lees je in Handelingen 2.

Mixen met migranten

ALS ER OP ZONDAG INEENS EEN GROEP MIGRANTEN IN DE KERK ZIT, VERANDERT ER IETS IN DE GEMEENTE VAN BOXMEER. ER ONTSTAAN NIEUWE VRIENDSCHAPPEN EN GEMEENTELEDEN KIJKEN MET ANDERE OGEN NAAR HUN EIGEN GELOOF. "DEZE MENSEN BEHOEDEN ONS ERVOOR DAT WIJ EEN EILANDJE VORMEN."

Elke week schuiven er zo'n twintig migranten in de kerkbanken van de Protestantse Gemeente Boxmeer. Ze zingen en bidden mee, en horen er inmiddels helemaal bij. Reza (45) uit Iran ervaart de kerk als "een plek van vrede". Zijn familie is ver weg, maar "in dit huis van onze Vader nemen onze broeders en zusters een beetje hun plek in. Vanaf de eerste dag dat ik hier kom, is dit voor mij een plek van de heilige Geest."

Pendeldienst

De meeste migranten die in de kerk komen, wonen in het asielzoekerscentrum in het naburige Overloon. Al vele jaren zijn gemeenteleden uit de Boxmeerse kerk daar actief als vrijwilliger. Toen het centrum in 2014 opnieuw in gebruik werd genomen, "wilde onze leiding bewoners de mogelijkheid bieden om naar de kerk te komen", vertelt dominee Marise Boon, voorganger in Boxmeer.

Een pendeldienst van auto's haalt nu

iedere zondag mensen op en brengt ze na de dienst weer terug. "Er rijden vijf of zes auto's per keer", aldus ouderling Onno de Jong. "Het wisselt hoeveel mensen er meerijden. Sommigen komen op de fiets."

Onlangs kwam er voor het eerst ook een groep Iraniërs naar de kerk. "Ineens zaten er na de dienst vijf Iraanse mannen aan de koffie. We hebben ze meteen verwelkomd en uitgenodigd voor de extra diensten in de week van Pasen. Ze wilden graag komen en namen nóg vijftien mensen mee."

Sindsdien komt deze groep iedere zondag. "Ze zijn nu echt onderdeel van onze gemeente", zegt de predikant. Na een tijdje wilden twee van hen gedoopt worden. Tijdens de doorgesprekken kwam "een keur aan onderwerpen op tafel", vertelt ze. "Na de doopdienst wilden negen anderen ook graag gedoopt worden: toen hadden we ineens een gespreksgroep. Dat gaf een fijne wisselwerking, mensen zijn niet bang om hun mening te geven."

‘DEZE MENSEN BEHOEDEN ONS ERVOOR DAT WIJ EEN EILANDJE VORMEN’

“Een aantal van hen was in het geheim al christen geworden in Iran”, weet Onno. “Anderen zijn zich hier in Nederland gaan inlezen. Ze lezen veel in de Bijbel om vat te krijgen op allerlei geloofszaken.”

Moeilijkheden

“Toen de groep bleef komen, dachten we dat het mooi zou zijn om een van de bijbellezingen door henzelf in het Farsi te laten doen”, vertelt Onno. “Een mooi gebaar dat ze erbij horen.” Nederlandse gemeenteleden luisteren altijd geboeid. “Hierdoor beseffen we met welke moeilijkheden migranten te maken hebben: zij verstaan de taal eerst ook niet”, aldus Marise Boon. Dat de migranten zoveel over hebben voor hun geloof – sommige zijn er zelfs om gevlucht – zet de gemeenteleden aan het denken. “Het komt enorm binnen dat geloven voor andere mensen zoveel consequenties heeft.”

Een aantal migranten spreekt goed Engels. Zij vertalen voor anderen, in de dienst en bij het koffiedrinken. Onno: “Het was even wennen dat ze hun mobiel gebruiken tijdens de dienst. Ze zoeken woorden en bijbelteksten die ze online vertalen om de dienst te kunnen volgen.”

Cultuur proeven

In de Boxmeerse kerk kent men elkaar goed. Dominee Boon: “De migranten behoeden ons ervoor dat we een veilig eilandje vormen. Er ontstaan

vriendschappen over en weer en migranten worden bij iemand thuis op de koffie gevraagd. Op hun beurt bieden zij aan om klusjes te doen in de gemeente. Er komen allerlei lijntjes te liggen.”

Eind januari hield de kerk een gezamenlijke maaltijd. Een aantal mensen bracht zelf eten mee en ook de migranten lieten zich niet onbetuigd. Zo konden de gemeenteleden letterlijk van elkaars cultuur proeven.

“Laatst kreeg een migrant in het asielzoekerscentrum een hulpvraag om kinderkleding. Er ontstond een spontane kledinginzameling in de gemeente”, vertelt Onno. “Er zijn auto’s vol schoenen, jassen en kleding naar het AZC gegaan.”

PORTRET

Jeugdpastor Peter is een van de experts die aan het woord komen in de video's bij *Vieren*. Maar wie is hij eigenlijk?

Peter van der Beek

HEB JE EEN BIJNAAM? Bijnamen te over, maar laat ik mij hier beperken tot Peer, want ja, fris en fruitig...

WAT IS HET ONDEUGENDSTE DAT JE ALS TIENER HEBT GEDAAN? Oei, de keuze is reuze... Volstaat stiekem roken achter het fietsenhok?

WAAROM BEN JE EIGENLIJK THEOLOGIE GAAN STUDEREN? Ik ontdekte in de loop der jaren steeds meer dat ik echt op zingevingsniveau met jonge mensen aan de slag wilde gaan. Om met mensen stil te staan bij levensvragen, zoals: 'Waarom zijn wij hier op aarde?'. Tegelijkertijd inspireert het mijzelf ook enorm.

WAT IS JE FAVORIETE FILM? 'Pride and Prejudice' uit 2005, met Keira Knightley. Gebaseerd op het boek van Jane Austen. Deze film laat mij helemaal voelen hoe liefde, en het hele proces eromheen kan zijn.

HEB JE EEN GUILTY PLEASURE? Als ik thuis ben, niet hoeft te werken en de deur niet uithoef, dan loop ik het liefst de hele dag in mijn ochtendjas rond.

WAAR ERVAAR JIJ GOD? In de blik van een ander, in de natuur én in mezelf. Eigenlijk kan ik God overal ervaren. Hij/Zij/Het is overal!

WIE KOM IK TEGEN ALS IK JE VOORDEUR DOOR KOM? Allereerst komt onze langharige Chihuahua Boris op je afgesneld voor een warme begroeting! Daarna komen mijn partner Gaston en ikzelf pas in beeld.

WAT VIND JE DE MOOISTE UITSPRAAK VAN JEZUS? 'Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij?' God zorgt voor mij, wiehoe!

HOE OUD BEN JE? Ik ben 34 lentes jong.

HOE ZOUDEN JE VRIENDEN JE IN ÉÉN WOORD TYPEREN? Vrolijk!

WAT MOET JE ABSOLUUT NIET TEGEN JE ZEGGEN? Je kunt (bijna) alles tegen mij zeggen. Ik ben niet snel kwaad of geshockeerd. Kom maar door!

INTERVIEW

Een pannenkoek van de kerk

Uniek in de Javastraat in Amsterdam en dit jaar zeer gemist vanwege corona: de maandelijkse rommelmarkt van de Elthetokerk.

Anneke Oosterhuis (70) is diaken en werkt hier al jarenlang als vrijwilliger. "Het is echt een markt van de buurt, heel divers. Iedereen voelt zich hier welkom." Binnen in de kerk staan kraampjes die verhuurd zijn aan standhouders. Buiten presenteren gemeentelieden hun koopwaar, de opbrengst gaat naar de mensen die hulp nodig hebben.

Al ruim voordat de markt geopend wordt, staan de bezoekers in de rij voor de beste koopjes – en natuurlijk ook om even bij te praten. Anneke: "Deze markt is een laagdrempelige ontmoetingsplek met lokale verkopers en livemuziek uit Mokum." Lachend: "Er komen hier echte Amsterdamse klassiekers voorbij en er wordt nog weleens meegezongen."

Tijdens de markt is de keuken haar domein. Ze serveert koffie, maar liefst vier soorten versgebakken cake, een lunch met verse soep, en natuurlijk pannenkoeken.

Het eetlokaal is tegelijk een diaconaal buurtcentrum. "Hier komt iedereen", vertelt Anneke. "We koken halal en proberen zo toegankelijk mogelijk te zijn. Het gaat om verbinding tussen allerlei mensen. Mijn motto is: kom langs en leer elkaar kennen. Dit werk maakt mijn blik en mijn hart ruimer."

"De markt is vaak de eerste ontmoeting met de kerk.

Eenzame mensen komen niet zo gemakkelijk naar een koffieochtend of een dienst. We hebben allemaal behoefte aan verbinding, dat is waar het hier om gaat." Ze glimlacht: "En natuurlijk wil iedereen een lekkere pannenkoek, wie kan dat weerstaan?"

‘JE NEEMT
EERDER EEN
KIJKJE BIJ DE
MARKT DAN
BIJ EEN
DIENST’

Aparte
christelijke
woorden
uitgelegd

HET AVONDMAAL heet in sommige christelijke tradities ook wel de eucharistie. Gelovigen denken dan terug aan Jezus' laatste maaltijd voordat hij werd veroordeeld en stierf aan het kruis. Ze eten een stukje brood, dat symbool staat voor Jezus' lichaam, en drinken een slokje – soms alcoholvrije – wijn, symbool voor Jezus' bloed. De betekenis is dat de deelnemers aan het avondmaal net zo verbonden zijn aan Jezus als met het brood en de wijn. _____

BIDDEN is communiceren met God. Het kan alleen of met een groep, hardop of zachtjes, met gesloten of open ogen, in een knielende of andere houding, met gevouwen of geheven handen. Gelovigen vertellen in een gebed aan God wat hen bezighoudt, waarnaar ze verlangen, waar ze zich zorgen over maken en waar ze dankbaar voor zijn. _____

DE BIJBEL is een bundel met 66 boeken, die over een periode van ongeveer duizend jaar werden geschreven en samengesteld; de laatste boeken werden in de eerste eeuw van onze jaartelling voltooid. Deze boeken gaan over de belangrijkste ervaringen van het Joodse volk met God, die zijn verwerkt in brieven, liederen, geschiedverhalen, gedichten, spreuken, enzovoorts. _____

CHRISTUS is een titel voor Jezus, de belangrijkste persoon van het christendom, dat dan ook naar dat woord is vernoemd. Het is niet zijn achternaam, maar een titel, een functieomschrijving, zoals wij mensen ook wel 'professor' en dergelijke kunnen noemen. In de eigen taal van Jezus had je het begrip 'Messias', dat sloeg op een soort bevrijder die in de toekomst het Joodse volk zou redden. 'Christus' is daar een vertaling van. Jezus Christus betekent dus zoiets als: redder Jezus. _____

EEN DIENST, KERKDIENT OF

VIERING is een officiële bijeenkomst in een kerk, meestal op zondagochtend, soms ook zondagmiddag of andere momenten doordeweeks. Er wordt gebeden, liederen gezongen, de predikant houdt een preek en geeft een zegen. Naderhand is er meestal gelegenheid voor ontmoeting. _____

DOPEN is besprenkelen met water of onderdompelen in water, als teken dat iemand christen is. Traditioneel werd

dit gedaan op de ochtend van Pasen, tegenwoordig vaak ook op andere dagen. De symboliek is dat iemand 'sterft' in het water en daar weer uit 'opstaat' in een nieuwe manier van leven. Zo is diegene verbonden met Jezus, die ook stierf en opstond uit de dood. _____

DE DRIE-EENHEID is een christelijke term om te verwoorden dat er één God is die zich op drie verschillende manieren manifesteert: als Vader die alles heeft voortgebracht, als Zoon die mens is geworden in Jezus en als Geest die zich verbindt aan menselijke geesten. _____

GOD kent voor gelovigen vele omschrijvingen, maar de meeste christenen zien God als het grootste en mooiste wat er is; degene die alles doortrekt en overstijgt, die leven geeft, liefde, betekenis, toekomst. _____

DE HEILIGE GEEST is een naam voor God die zich aan mensen verbindt; die in hun hart 'woont', wordt ook wel gezegd. Christenen geloven dat God 'geest' is: daarmee bedoelen ze dat hij niet grijpbaar is, niet tastbaar, maar wel net zo reëel als je gedachten. De heilige Geest is deel van de Drie-eenheid. _____

DE HEMEL is voor christenen niet zozeer de lucht boven ons, maar de werkelijkheid van God: deze omgeeft onze eigen werkelijkheid, maar dan onzichtbaar. De meeste christenen geloven dat we na onze dood tijdelijk in de hemel verblijven, waarna God uiteindelijk onze aarde zal vernieuwen. Dan krijgen we ons lichaam terug en leven we daar eeuwig. _____

JEZUS was een Joodse man die leefde in het begin van de eerste eeuw, die rondtrok als religieuze leraar (rabbi), door de Romeinse bezetters werd gekruisigd en kort daarna verscheen aan zijn leerlingen. De meeste christenen zien Jezus als de zoon van God: God was nergens zo nabij als in hem, hij was de ultieme belichaming van God op aarde. _____

JODEN geloven al zeker drieduizend jaar in een enkele God, wat destijds wereldwijd vrijwel uniek was, omdat toen bijna iedereen in meerdere goden geloofde. Tweeduizend jaar geleden werd een Joodse profeet ook buiten het Joodse volk heel populair: Jezus. Zo begonnen ook andere volken in die ene God te geloven. _____

KATHOLIEK is een term voor een 'soort' christen. Het christendom is in de loop van de eeuwen uiteen gegroeid in veel verschillende organisaties en bewegingen, waarvan de grootste de katholieken vormen, bij elkaar ongeveer 1 miljard christenen. Hun leider is de paus in Rome. _____

HET KERKELIJK JAAR is de planning van een kerk, met alle bijzondere dagen. Het kerkelijk jaar loopt ongeveer een maand voor op het gebruikelijke jaar: het begint bij de eerste zondag van Advent, rond begin december. Het kerkelijk jaar eindigt de zondag rond eind november, met de zogeheten Eeuwigheidszondag. _____

EEN KRUISWEGSTATIE is een serie afbeeldingen (meestal veertien) die de laatste uren voor Jezus' overlijden laten zien. Deze hebben een vaste volgorde en hangen in veel kerken. Gelovigen kunnen die gebruiken om (letterlijk) bij stil te staan en deze beelden op zich te laten inwerken. _____

DE LITURGIE is de volgorde van een kerkdienst. Vaste elementen zijn enkele gebeden tot God, een zegen namens God, het zingen van enkele liederen, het lezen van een of meer passages uit de Bijbel, en een preek naar aanleiding van die passages. _____

MESSIAS is een Joodse term voor een redder die in de toekomst het volk komt bevrijden. De betekenis lijkt dus nog wel op hoe we ook in het Nederlands iemand een 'messias' kunnen noemen. De eerste christenen waren Joden die een messias verwachtten en zij geloofden dat Jezus die langverwachte Messias was. _____

HET ONZE VADER is het oudste en meest gebeden christelijke gebed. In de meeste kerkdiensten wordt het gebed gebeden, door de predikant of door alle aanwezigen samen. De tekst staat op bladzijde 34. _____

HET OUDE TESTAMENT is een benaming voor het eerste deel van de Bijbel. Het bevat 39 boeken (van de in totaal 66 boeken in de Bijbel) die zijn geschreven in het millenium voor onze jaartelling en gaan over de ervaring van Joodse gelovigen met God. Dat verwerken ze in profetieën, liederen, visioenen, verhalen en wijsheden. De taal is grotendeels Hebreeuws. Uit respect voor

Joodse gelovigen heet dit deel van de Bijbel tegenwoordig ook wel: het Eerste Testament of Hebreeuwse Bijbel. _____

HET NIEUWE TESTAMENT is het tweede deel van Bijbel. Het bevat 27 boeken (van de in totaal 66 boeken in de Bijbel) en brieven die vroege volgelingen van Jezus hebben geschreven in de eerste eeuw van onze jaartelling. De taal is grotendeels oud-Grieks. Uit respect voor Joodse gelovigen heet dit deel van de Bijbel tegenwoordig ook wel: het Tweede Testament of Griekse Bijbel. _____

EEN PREDIKANT is een man of vrouw die werkt voor een kerkgemeenschap en vaak theologie heeft gestudeerd aan een universiteit: de studie over God en geloven. Soms wordt voor min of meer dezelfde functie ook de term dominee, pastor of voorganger gebruikt. _____

PROTESTANTEN zijn een 'soort' christenen, ontstaan uit een groot conflict in de vijftiende eeuw. Maarten Luther was toen kritisch op enkele misstanden in de katholieke kerk: hij 'protesteerde' daartegen, vandaar de naam 'protestanten'. Later zijn uit zijn beweging weer allerlei andere bewegingen voortgekomen, zoals hervormden, gereformeerden, evangelischen en reformatorischen. _____

EEN PSALM is een van de 150 oeroude liederen die je vindt in de bundel die in de Bijbel is opgenomen. Later zijn deze op rijm gezet, in een zingbaar ritme, en met een melodie: dit heten 'berijmde' psalmen. In veel kerkdiensten worden deze gezongen. _____

EEN ZEGEN bestaat uit goede, positieve woorden die iets laten zien van Gods houding naar mensen toe. Vaak spreekt een predikant, soms ook anderen, zo'n zegen uit namens God. Er zijn eeuwenoude, meer officiële zegenspreuken voor bijvoorbeeld bijzondere gelegenheden. _____

ZONDAG is voor christenen een bijzondere dag, omdat op deze dag Jezus opstond uit de dood. Om die reden komen christenen op zondagochtend bij elkaar. Hoewel tegenwoordig maandag vaak wordt gezien als de eerste dag van de week, is voor Joden en christenen dat de zondag. _____

VIEREN

dat is samen ontdekken wat christenen beweegt. Je duikt in de christelijke feesten, praat daarover door en maakt er iets van mee. Zo kun je met elkaar verdiepen, op een open en vrije manier, gezelligheid beleven en onderzoeken wat voor jou belangrijk is in het leven.